

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

A EL DILUVIO.

El *Diluvio* publicava 'l dissapte passat las següents ratllats:

«Cuando nuestro compañero don Luis Carreras regresó de Milan, el semanario carlista *Lo Burinot* se mojó de su pobreza.

»Esto pintaba á los carlistas.

»Ayer se publicó el semanario castelarista *La Esquella de la Torratxa* con muchas bafas contra nuestro compañero, porque es corto de vista.

»Esto pinta á los que lo redactan.

»Lo que nos ha sorprendido es que un hombre de sentido comun como el señor Lopez Bernagosi haya consentido en la publicacion de semejantes cosas.»

En vista de això 'ns importa consignar:

Primer: Que 'l nostre periódich no es castelarista y ni menos se fica en política. Això ho sab tothom menos el *Diluvio*, que per sentar certas afirmacions, no s'hi descalsia.

Y segon: qu' es complertament inexacte que 'l *Esquella de la Torratxa* haja fet cap bafa contra 'l senyor Carreras únicament pèl motiu de ser curt de vista. Per fer això encare no perteneixém á l' escola del *Diluvio*. Volém que se sàpiga y s' entenga aixis, y lo qu' està imprés, queda imprés per demostrarlo.

L' *Esquella* no ha volgut fer mès que taxar á un critich de arts plàsticas de incapacitat per exercir aquesta critica, desde 'l moment que la vista l' hi falta, de la mateixa manera que taxariam á un sòrt, que volgués fer la critica musical. No creyém que el *Diluvio* siga partidari dels miracles.

Hi ha mès encare: si un curt de vista fes la critica, tal com la critica déu ferse, es á dir ab acert, ab intel·ligencia, ab coneixement de lo que véu y de lo que tracta, seriam nosaltres molt capassos de aplaudirlo y fins de alabar al óptich que l' hi proporcionés las ulleras.

Pero ¿qu' hém de dir de las críticas del critich artístich del *Diluvio*? ¿Qué hem de dir de aquellas ridículas garrotadas de cego, ab pretensions de llissons artísticas?

Si hem consignat que 'l critich que aixis obra es curt de vista, ho hem consignat com un atenuant; ho hem dit per no tenir que dirli en lloc de curt de vista, curt de gambals.

Respecte á l' estranyesa que manifesta el *Diluvio*, de què una persona de sentit comú com lo Sr. Lopez Bernagosi haja consentit en la publicació dels nostres articles y de las nostras caricaturas, hem de consignar que precisament perque 'l Sr. Lopez Bernagosi es una persona de sentit comú ha hagut de veure ab gust la sèva publicació. Lo que estranya tothom es que 'l director de un periódich diari y ab pretensions de serio consenti la publicació dels articles y sueltos del seu critich artístich, que son atachs repetits contra aqueix sentit comú que el *Diluvio* invoca, contra reputacions universalment sentadas y ademès contra la gramàtica castellana.

Dos días després, la ferida del *Diluvio* encare supurava. Deya 'l dilluns aquest periódich:

«Hemos recibido algunas cartas de suscriptores nuestros dándonos la enhorabuena por las bafas de que ha sido objeto uno de nuestros compañeros en el semanario de esta ciudad *Lo Burinot castelarista*. «No es extraño, nos dicen, que los hombres que han pasado de las filas federalistas á las de los defensores de la restauración de los frailes en España, ataquen llenos de un rabioso furor á quien tanto daño ha hecho al carlismo.» Damos gracias á los que nos han escrito por su cortés atención.»

Nosaltres en cambi hem rebut la felicitació de un gran número de artistas, y podém respondre de que no ha arribat á nosaltres ni una sola queixa. El *Diluvio* faria molt bé publicant unes cartas que tant l' honran, y que deuen ser de personas molt conegudes y respectables.

Per lo demès, quan ha volgut tractarnos de amichs dels frares nos ha fet fer un panxó de riure. Amichs dels frares nosaltres... A la sèva disposició té la col·lecció de l' *Esquella*: l' hi doném permis per regirala del primer número al últim y per cada paraula que hi trobi

favorable als frares, l' hi comprarem un exemplar de las obras del fundador de *El Telégrafo* que el *Diluvio* anuncia y recomana tot sovint, titoladas: *Las ruinas de mi convento*, *Mi claustro* y *Las delicias del claustro*. Creyém que el *Diluvio* no gosará á renegar ni de l' ensenyansa, ni de las doctrinas, ni de la paternitat de D. Fernando Patxot, á pesar de que haja renegat ja fà molt temps de la sèva forma literaria.

En lo mateix número parla de la *Bomba* y l' hi diu *Borinot*; parla de la *Esquella* y l' hi diu *Borinot* també.

El *Diluvio* no veu mès que borinots per tot arreu. Y tè rahò: la literatura que cultiva lo verdader *Borinot* es filla directa de el *Diluvio*. Las planas de aquest periódich ja fà molt temps que poden servir de llibre de text per aquesta mena de literatura. En elles deuen haver après los redactors del verdader *Borinot*.

Y si es cert com diuhen que 'ls borinots duhen desgracia, el *Diluvio* deu teme una cosa: que no vinga á Espanya la expulsió dels jesuitas, y que l' hi toquin l' esquena.

J. R. y R.

CARICATURA DE UN CRÍTICH.

Un company meu ho ha dit y tè rahò: l' escriptor que no sab sentir la bellesa no pot criticarla. L' escriptor qu' escriu ab incorrecció y en una forma ramplona, l' escriptor que no sab dir lo que vol, y que en lloc de combinar periodos y párrafos no fà mès que mastegar paraules, es impossible que tinga conciencia de la bellesa.

Y una vegada queda sentat aquest principi, aném á transcriure uns quants párrafos dels sueltos y articles critichs artístichs del *Diluvio*:

Parlant de dos quadrets* de 'n Miralles: (23 Octubre):

«Ambos son fríos y penosos.»—Lo penós es aquest concepte.

«Si quiere ser colorista (l' autor) debe quemarse por bastante tiempo las pestanas buscando en el estudio de la naturaleza y de los maestros lo que se entiende por belleza del color.»—No sabiam encare que la contemplació de la naturalesa y dels quadros dels mestres pogués cremar las pestanyas.

Parlant de un paisatge y dos marinas de 'n Meifren (24 Octubre):

«En la primera obra quiere sin duda buscar pura y simplemente la realidad y el relieve de cierto número de detalles de un rincon del natural.»—Lo natural tè un recò! Are vejin. Potser si l' hi donavan una purga...

Parlant de un paisatge del Sr. Armet (30 Octubre):

«Ser paisajista no es pintar la naturaleza campestre en su más inanimada expresión, sino en su animada por *pequeñita que esta sea*»—[Pequeñita!]

«Esta clase de obras (los paisajes) para ser buenas han de estar pintadas con mucha minuciosidad y energía, han de ser una verdadera fotografía pintada.»—Ja 'u sab lo Sr. Armet: per lluirse no té més que comprar fotografías e iluminarlas. Aquest es l' ideal del art.

MURMURACIONES DE ARTISTAS (Célebre artículo del dia 30 Octubre).

Segona ratlla: «entre la gente del arte de nuestra ciudad.»

Mès avall: «Aquellos periodistas que por debilidad ó magnanimitad de carácter, no miran delgado.»—Qui na fidelitat en las traduccions dels modismes catalans!

Mès avall: «Salvo algunas excepciones, cada artista no está conforme sino con los elogios que se le tributan a si mismo.»—Vaja: l' aplicació de aquest reflexiu, fa reflexionar molt!

Parla de tres paisatges de Vayreda (menor): (31 de Octubre):

«Quiere ser paisajista (Vayreda) aunque de paisajes de modesta expresión ó mejor de voluptuosa expresión (*modest y voluptuós vé á ser lo mateix gentenent?*) que á este rango (al rango voluptuós) pertenece la belleza de la tierra campestre iluminada por la luz!»—Si no hi hagués cosas més voluptuosas que la terra campesina iluminada per la llum!

Mès avall: «Entre todos los cuadros hay mucha monotonía.» Un altre hauria dit: «En todos los cuadros; pero l' critich vol dir que la monotonía 's troba en l' espay que media entre un quadro y l' altre.

EL ARTE Y LA CRÓNICA (Article-3 de Novembre). «En política se bate la Crónica con una espada: espada más ó menos enmohecida y abollada; pero al fin espada de acero.» Una novedat: espasas d' acer abonyegadas. Aquí volia dir oscadas; pero no vā trobar lo terme.

Mès enllá: «Al fin la dejamos estar.» Traducció literal de «Al últim la deixem estar.» (Quin coneixement del idioma!)

Mès enllá: «Y á pesar de atacarnos per detrás.» (Cuidadot!

Sobre un busto del Sr. Gamot (6 de Novembre): «Este barro pertenece á una especie de manera que puede llamarse pintoresca.»—Y aquest párrafo á una especie de manera tonta y mal escrita.

«El busto saca todo su efecto de la ornamentación que lo abruma.»—(Quin efecte més abrumador!

«El autor ha colocado con mucha habilidad y valentía la cabeza.»—Ja 'u saben los autors: han de dur lo cap ab habitat i ab valentia.

«Así es que el busto es hábil.» (Qui sab! Potser hasta sab fer jochs de mans!) Pero ¿es sólido? (Probi de trencarlo y sabrá quan val.) Esto ya es harina de otro costal, (higos de otro canasto ¿perque no 'u deya?) y aunque se nos acuse de mirar delgado, diremos la verdad.»—Si mira tant delgado, acabará de perder la vista.

«Debia dar energía á aquella cabeza, fuerza á los ojos de ella.»—Si no son los ulls del cap, quins serán?

«El Sr. Gamot no esmalta las carnes como hacen otros escultores para parecer bonitos (Ah, tunantes, que volen enamorar á la xicoteta), con la cual evita un defecto que llegaria á costarle caro.»—Qui sab! Lo vernis d' esmaltar déu valer molts quartos.

Parlant de un paisatje del Sr. Meifren (7 de Novembre):

«Si fuésemos amigo suyo (fuésemos y amigó!) le aconsejariamos (al pintor) que rascase, porque para llegar a pintar regularmente es necesario haber aprendido á rascar mucho.»—Tothom se creu qu' es precis apendre de dibuixar y de colorir: no senyors, per ser pintor es necessari gratarse, gratarse molt.

«Ahont déu gratarse l' artista?

Mès avall ho diu lo critich: «No se pinta y esculpe con las manos, sino con la cabeza.»

Ja 'u saben: que 's grati 'l cap.

* * *

Y aquí tenen, pintors catalans, una auténtica caricatura del critich artístich del Diluvio, bosquejada per ell mateix.

Quan s' atreveixi á darvos un concell en forma de garrotada, tornéuli bè per mal: regaléuli una gramática castellana y un diccionari de la llengua.

P. DEL O.

DESILUCIONS.

Las aygas del estany reposan tranquilas damunt son llit de pedruscall y molsa platejadas per la lluna, que com á hermosa odalisca ganduleja per sobre 's blancos celatges.

Al suau remor de las fullas gronxadas pèl ventijol, vā descabellantse per las pedras, llaminejant l' eura, cristallina font que despresa, serpentejant com un filet de plata, s' embolica per la bosquina, salpicant de

perlas á las floretas que se alimentan per sas voras.

En mitj de la plana, voltada d' ufanosos jardins, reposa com una blanca coloma en son niu, una poética caseta, que tanca, com la més preciosa joya, una nina, la més hermosa que ha vist lo sol, la nina que ha robat lo cor al pobre donzell que cada nit suspira prop de las reixas y que l' aurora ab son mantell de rosa sorpren cada matinada, y que jay! estima sens esperança.

Agafat als ferros del finestral com cada nit, està regant ab sas llàgrimas las flors; de sopte un débil geomch y lo soroll d' un eos que cau á terra, l' abstreue de sa contemplació: llest se dirigeix cap-allà hont ha sortit lo critich y 'n llença un' altre de sorpresa: als seus peus hi ha estirada, al sorral, una dona que llença paraulas inarticuladas.

L' aixeca... y al débil raigs de la lluna, véu qu' era a raspa de la caseta, fastigosa mossa, y que estava... borratxa.

II.

En ma juventut jo habitava junt ab ma familia á un poblet prop d' Olot; jo, com que tenia gran afició á la pintura, l' pare m' enviaua á estudiar aqui á Llotja, aixis es que quan venian las vacacions, las anava á passar entre ells y podia al mateix temps fer estudis del natural allá á las ufanas voras del «Fluvia».

Un dia, aprofitant una hermosa posta de sol, feya un apunte d' un magnific paisatge del mateix riu, quan vā ferir mas orellas y vā distriurem de ma ocupació, un melancòlic y allunyat cant, entonat per una dona, y me vā semblar qu' era acompañat per un instrument de corda, interromput de tant en tant per l' aigua que anava rellicant pels juncs; picat per la curiositat, vaig volquer averiguar qui era que aixis exalavas sas queixas, en aquella hora de poètica tristesa y á n' aquell lloc. Posant mans á l' obra, vaig recullir lo fato que tenia escampat á mon voltant, y directe 'm vaig dirigir sota 'ls arbres cap ahont sortia 'l cant: després de caminar un rato sobre 'l sorral de prop l' aigua per no fer soroll, lo cant vā parar, vaig arribar allá; pero no 's podia veurer qui era l' cantor per mor d' aquellas murallas de tronchs y follatje que ho privavan fins qu' eslebissantme entre elles, vaig veure una especie de barraca y dirigint ma vista per sà y enllá, vaig distinguir sentada á una pedra prop de 'l riu á una draposa jitana que tornava á cantar, mentre se tallava 'ls ulls de poll y son marit esgarapava la guitarra á son costat.

A. SOLA Y VIDAL.

DOS AMORS.

DE ESTEMERA.

Deya un dia una mare:

—M' estimas, filla?

y ella li contestaba:

—Mès que á ma vida.—

Son promés entra,

y vers ell la xicotka

corra lleugera.

Après digué la mare

plorosa y trista:

—Deyas que m' estimabas

mès que á ta vida!

—Y ho dich encare;

pro á mon amor, l' estimo

mès que á ma anima.—

Ha quedat d' allavoras

molt temps enrera;

ja es mare avuy la filla,

y no vol creurer

pugan aymarne

las noyas als promesos

mès que á sa mare.

BALDOMERO ESCUDÉ VILA.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

LO DIR DE LA GENT comedia ó drama en tres actes y en vers de D. Frederick Soler (Pitarra).

¿Qué es lo que diu la gent de la última obra de 'n Pitarra? Are ho sentirán.

Lo Consistori dels Jochs Florals de 1879 no sabent quina obra triar entre la tragedia Joan Blancas y la comedia Lo dir de la gent no va concedir lo premi anunciat y vā adjudicar un altre premi extraordinari á cada una d' ellas. Veus' aquí lo que vā dir lo Consistori.

Un aficionat al teatro deya en lo saló de descans:—M' agrada, porque per dos rals no mes veig quatre comedias: El tanto por ciento y El tejado de vidrio de Ayala; La calumnia de Scribe, y Lo dir de la gent de 'n Pitarra.

Un escriptor:—Hauria d' estar escrita en prosa.

Un auccellaire:—Per més que 'ns agradin los auccells, francament, no som tant ridiculs com en Pitarra 's pensa,

Una part del públic:—L' autor! L' autor!...
Varios dels seus amics:—Que siga l' enhorabona!
Y are ab permis de vostés, parlare jo:

No pot negarse que l' obra ha tingut èxit. Per més que alguna vegada 'l públic aplaudia al actor, y sols algunas pocas vésus demanaren al poeta, aquest sorti á l' escena al final del primer acte, dos cops durant la representació del segon; altres dos al final del segon y dos més al final de l' obra.

Pero anem á veure nosaltres si aquest èxit es merecute.

En Lo dir de la gent no s' hi veuen aquells efectes exagerats que campejan en altres obras del mateix autor, y baix aquest concepte mereix un aplauso; pero la veritat siga dita, anant á buscar lo fonament de la trama, trobarem que descansa sobre un fonament fals.

Se tracta de una marquesa que té un fill enamorat de la filla de un inginyer, noya bondadosa, que durant un més cuida carinyosament una malaltia de aquella. Aquesta noya, Amparo, es víctima del dir de la gent. Se parla de una escala colocada un dia al balcó de casa seva, y prenen peu de això se suposa que un cert galan de nit entrava y sortia misteriosament de casa de la noya. Qui propala aquesta calumna principalment es la familia del Sr. Cantarell, interessada en desfer los amors del fill de la marquesa y de l' Amparo, per veure si acomoden á la seva filla. Y á pesar de que lo rum rum de la gent no es prou justificat, la señora marquesa olvida l' carácter honest de aquella noya que vā cuidarla com una filla, y sense més ni més, sense tractar de fer averiguacions, accepta de plà lo que la murmuració propala, y nega al seu fill lo gust de casarse ab la pobre Amparo.

De segur que l' autor, si algun dia sentia dir mal de un amich seu, ó no s' ho creuria, ó tractaria de averigar lo fonament de la maledicencia. D' altre modo no sera un bon amich. Y cuidado, que Amparo, com hem dit, més que una amiga de la marquesa, era una filla d' aquesta! No obstant, á aquella marquesa l' hi bastan las suposicions de la familia Cantarell, familia ridicul y vulgar; y sense pietat, sense compassió, aterrorizada pel murmur de la gent, romp lo cor del seu propi fill é infama ab la seva inverosímil credulitat lo bon nom de una noya honrada y bona.

Pero Amparo té un pare, inginyer, si bé que d' escàs ingenio. L' inginyer s' encara ab la marquesa, y tornant per l' honra de la seva filla, y per demostrar que no sempre 'l públic murmura ab fonament, fa concebir sospitas de que ell festeja ab la marquesa viuda, excita 'ls zelos de un rival, se promou un desafío, y en un moment, per acabar de agravar la situació de la marquesa se l' hi agenolla als peus, perque l' rival donga un escàndol.

Qui pare es aquest que per compte de rentar lo bon nom de la seva filla, tracta d' embrutar lo bon nom de un' altra dona! Això no ho fa cap persona educada: es tant vil é infame com contra-productiu; ¿Qui es que 's figura qu' embrutant lo nom de un altre rentara 'l seu? Jo, de la marquesa, ab un home aixis de cap manera hauria volgut emparentarhi. L' amor de pare disculpa moltes coses; pero llansar á perdre la reputació de una dona, no més que per demostrarli 'ls efectes de la murmuració y de la maledicencia, fingir un amor que no 's professa, no més que per comprometre á una dona, la veritat, es tant repugnant, com indigno de un pare.

Al últim, gracias á l' intervenció de D. Enrich, qu' es lo pretendent á la mà de la viuda, se descobreix tot. Aquella escala del balcó de casa l' Amparo, era una mala costum del jardiner, que havent de treure las flors, en lloc de passar per dintre de la casa, pujava al balcó per medi de una escala de fusta.

Ja 'ls dich jo, que al teatre català corren uns jardiners més capritxosos!

Precisament en aquella época la pobra Amparo no movia un peu del caps del llit de la marquesa. Y á pesar de que la calumnia era pública, segons l' autor suposa, ni l' jardiner, ni la cambrera de casa l' Amparo, que l' ajudava á treure testos, tingueren esment del rum rum dels murmuradors, ó si algun cop ho sentiren á dir s' ho callaren, tal vegada per no privar al autor del gust de escriure una comèdia.

Aquesta es la base del Dir de la gent.

Sobre aquesta base l' autor ha tingut l' habilitat de alsarhi un edifici bastant vistós. Veritat es que més que l' marmol de las ideas elevadas y del sentiment verdader s' hi véu l' estuch de las imatges poèticas, que algunas vegades s' fa molt bon efecte. Hi ha molta vulgaritat y molt lirisme: desde l' ancillary, senyor Cantarell que parla de barrejar un canari ab una canaria, y que vā sempre pel saló de la marquesa ab las gabias a las mans, y busant los calaixets de l' escala, fins als conceptuosos monòlegs y á las escenes plenes de sol, lluna, estrelles, llamps, flors y esencias, apareix en Lo Dir de la gent la prosa y la poesia en tota la seva extensió.

Res volém dir dels caràcters, per no allargar massa

aquest article, y respecte de l' execució hem de consignar que 'ls actors, dintre de las sèvases facultats respectivas, s' esmeraren en sortir ayrosos. Foren justament aplaudits los Srs. Soler, Isern y Goula.

N. N. N.

ESQUELLOTS.

Dispensin si aquesta senmana, al parlar de teatros, no m' ocupo més que del Romea. Però d'acord amb la preferència a les obres catalanes.

Per lo demés no 'ls diré sino una cosa: que la companyia dramàtica del Liceo, s' a cada funció un plé ab lo afortunat drama «El registro de la policia».

Y que la companyia d'òpera ha posat la *Aida*, alcancant una gran ovació 'l mestre Faccio.

—¿Qué fan avuy al Liceo? preguntava 'l dissapte un senyor a un revededor.

—Avuy fan la *Aida*.

—¿Y demà?

—Demà deurán fer la *Vuelta*.

Una cosa que se 'ns ha donat per certa:

Las senyoras de alguns pintors y escultors quan la criatura 'ls plora, en lloc de dirllihi:—Calla que vè 'l papu, l' hi diulen:

—Calla... mira que vè en Lluís Carreras!

Los premostratenses de Tarascó s' han tancat dintre del seu convent y resisteixen ab gran valentia lo siti de les forses del govern francès.

Los frares que resisteixen un siti ja son frares de una categoria militar.

Ja 'm sembla que veig al pare guardià font formar a la comunitat y dihen:

—Premostratenses: ¡Cara feroixa al enemigo! Ari

Sessió del Ajuntament:

Pregunta en Fontrodona que hi há de certas creus de caràcter militar que l' arcalde vā demandar al ministre de Foment destinadas a alguns individuos del cos de bombers.

Respon 'l arcalde: Que 'l Sr. Rovira geese del cos, vā quedar encarregat de fer la proposta, designant als bombers més dignes, y repartint las altres creus per sort entre 'ls demés individuos.

Sortir condecorat per sort! Vaja, es lo que 'ns faltava veure.

Si jo haguès sigut comandant del cos, se las haurian jugadas al *quinto*.

Al ménos aixó s'fá més militar.

Disposicions sobre las tranyas:

«L' empresa pagará una multa si porta passatgers de més»

Pero segons confessan, las empresas no pagan mai cap multa.

«Si hi ha passatgers de més que no vulguan baixar, lo cotxero aturá 'l carro dins que saltin á terra.»

Aixó ho ha disposat lo governador.

Si troben un passatger una mica tossut, me sembla que 'ls cotxes quedaran aturats fins al dia del judici.

S' ha prohibit l' entrada de carn de tocino dels pobles veïns si no duhen la marca de l' inspecció del matadero de aquí.

Un pagés, introductor de botifarras, deya:

—Ja tenen rahò, que a Barcelona tot ho volen tenir millor, fins los porchs!

Sembla que definitivament se tanca 'l cementiri, sense que per aixó se suspenga la pena de mort que la naturalesa imposa a tots los homes y a totes las donas.

Los difunts que 's presentin, serán enterrats, per órde del governador, en lo cementiri de Sans.

Al ménos are donará gust morirse. Ja 'u saben: tots los que 's moren estan destinats a Sans!

L' arquebisbe de Valencia ha fet una calurosa defensa dels pares escolapis. En ella s' hi llegeixen pàrrafos del tenor següent:

«E' alumno de la Escuela Pia ha podido estraviarse, pero nunca fué ingrato. La sotana del padre José lleva en sus pliegues un secreto de fecundidad, que se manifiesta con mas esplendor en las grandes confusiones. Apenas un padre escolapió es visto ú oido, cuando se oye voz venida de los cuatro vientos, que dice:—¡El padre, el padre! ¡Allí está el padre! ¡Altó! ¡Altó! ¡Que viene el padre!—Esto no es poder, ni es fuerza, ni es prestigio. Es el espíritu de Dios, el qual anda sobre las aguas de tribulacion para sosegárlas y

tornarlas cristalinas—¡Sedientos: venid á beber en puros manantiales!»

—Quin arquebisbe més trepat!

A l' Audiencia han construit un embá que separa 'l cos de Procuradors del Tribunal.

Algú creu qu' entre aquestas dugas entitats hi ha més distància que la de un embá.

Del embá de l' Audiencia los procuradors ne diulen embá-Pardo.

Y com que la capella de Sant Jordi, ab la sèva fàbrica gòtica ha quedat obstruida, los amants de las belles arts diulen que aquest embá es una verdadera gatada.

Podria ser; per alló que diulen los castellans: *los gatos son pardos*.

Diumenge passat reuní dels propietaris esquerrans del Ensanche. Resum de la sessió: altercats, crits, soroll, escàndol, y per últim la reunión disolta.

Una reunion siniestra!

En aquesta reunión vā haberhi crits de «Sou uns fàciosos!—Viva fulanol! Apoderémnos de la mesa!»

Algú creya, que avants de establirse 'l ferro-carril pels carrers de Aragó y Marina, ja hi hauria desgracias.

Lo més bonich vā ser á la sortida: tothom disputava, tothom se treya los drapets al sol: que fulano ha cobrat tant per deixarlo passar, que sutano s' ha embuxat tant més perque no passés, etc. etc. etc.

Quina llàstima que la moralitat pública no sàpiga de taquigrafia y no vaja pendre notas!

De un periódich francés:

«Los elefants tenen molta inteligencia. Un d' ells lo tenia la companyia de un Circo y l' hi feya tocar lo piano ab la trompa.

Un dia van estrenar un piano nou, y l' elefant en lloc de tocar las teclas vā olorarlas, va alsar la trompa, y ab molta tristesa vā posar-se á plorar tot desconsolat.

Un gran sabi vā averiguar que 'l pobre elefant havia conegit que 'l marfil de aquellas teclas procedia dels ullals de la sèva difunta mare.»

QUENTOS.

Vejin lo que son las criaturas, quan neixen ab una mica de talent!

Tenia tres anys apenas lo Pepet, y davant de unes visitas lo seu papá l' hi preguntava:

—Digas, nen, ¿ahont es lo nás de la mamá?

Y 'l nen ab la major promptitud senyalava 'l punt indicat.

—¿Y 'ls cabells de la mamá? continuava preguntant lo pare.

Y 'l bailet fugintli d' entre camas, anava cap al tocador, obria 'l calaix y tornava ab un anyadit.

—Lo meu caixé deya un comerciant, es un modelo d' exactitud.

—No hi ha cap dupte, l' hi responia un amich, a exacte ningú 'l guanya. Mirí, segons tinch entéss, cada demati a las deu en punt l' hi sá corre una dobleta de cinc duros.

Reflexió de un carreter que s' emborratxava molt sovint.

—Jo no bech ayguardent sino en dugas ocasions.

—En quinas?

—Quan menjo figas y quan no 'n menjo.

L' escena passa en un poble de Fransa, un dia que ab motiu de haver guillotinat a dos facinerosos, la població està plena de forasters. A las fondas ja no hi cab ningú.

Al vespre 's presenta á una d' elles un senyor ab dos melons embolicats ab paper d' estrassa, y demana quart.

—Si s' aconsola de dormir ab un altre senyor, diu lo fondista, podré servirlo. Si, no, no.

—Perfectament.

L' accompanyan á un quarto, y 'l que l' hi té de ser company de llit ja s' hi ha ficat.

—Com m' ho faré per treure'l diu lo senyor dels melons.

Per últim troba una idea. L' hi arma conversa y á la millor l' hi diu:—¿No sab qui soch? Soch l' ajudant del butxi y aquests dos bultos son los caps del dos guillotinats.

Inútil es dir que l' altre, saltant del llit y ab la roba sota l' aixella, vā fugir del quarto.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

—Quarta quarta gno 'm sabs di
si ha vingut la dos tercera?
—Fá poca estona ha passat.
—Parlant tres quatre?—M' ho sembla
—¿No es aquella que dos are?
—No que aquella es la cuynera,
la Maria prima quarta
que dos de buscar tot tendre.

PERFECTÍSSIM.

II.

A un tot qu' es molt hu tres
quan se tracta de criadas,
ja l' hi trobat dos vegadas
parlant avuy ab l' Agnès.

PAU SALA.

MUDANSA.

Vaig aná á treure total
portant un tot á la cara,
y si no cuixó á marxar
jo crech que al tot me'n anava.

J. E. PUNTARRI.

QUADRAT DE PARAULAS.

Sustituir los punts ab lletras quellegidas vertical y horizontalment digan: 1.ª ratlla un apellido; 2.ª un nom de fonts; 3.ª lo qu' es un nome quan vā lleuger; 4.ª nom d' herba.

TRES MES.

CONVERSA.

—Ahont vás Andrèu?
—Que sè jo....
—Vols venir á casa de?....
—A casa de la Quima?
—No.
—Donchs á casa de qui?....
—Busca'u, que tu mateix ho has dit.

GRAFAS.

GEROGLIFICH.

D   I   R
      lobo
I
A   L   I
      T

ANGELET SABATER.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.—Monótono.
2. IDEM 2.—Mall.
3. ENDEVINALLA.—Capot.
4. MUDANSA.—Burra, Curra, Hurra, Surra.
5. TRIANGUL DE PARAULAS.—Coloma
Colom
Colò
Col
Co
C
6. CONVERSA.—Tuyas.
7. TRENCA-CLOSCAS.—Pontevedra.
8. GEROGLIFICH.—Qui presta al amich, cobra un enemic.

ANUNCIS.

ALMANACHS AMERICANS DE PARET.

AB XARADAS, EPÍGRAMAS, ENDEVINALLAS Y FINS GUIATS PER LAS CUINERAS.

Gran asurtit per tots los gustos y totas las fortunas. Dibujos variats, cromos perfectes, incrustacions d' or, formes distintas y elegants, tamanyos de totas classes y preus baratissims, desde 2 rals fins a 18. Tot això ho trobaran en la llibreria de 'n López, Rambla del mitj, 20. Vajin a veure's y se convenceran que no exagerém.

VENTA AL POR MAYOR Y MENOR. Als correspon-sals s' otorgan grans rebaixas.

CALENDARIOS ILUSTRADOS EN FORMA DE LIBRO.

Almanaque de la Ilustración, 8 rs.; de El Buñuelo, con cromos, 8 rs.; de La Alegría, Chistes, Tío Carcoma, Bueno, bonito y barato, Hispano Americano, Quita pesares, Enciclopédico, La Risa, Los Maridos, etc. todos con láminas a 4 rs. El Cencero, 2 rs. y El Casablanca 1 rs.—Se venden llibreria de López, Rambla del Centro, 20.

Barcelona. Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatre, 21 y 23.

L' ENLLÀS DEL CARRIL.

Tenint un remat de béns
que diuhen que sí y que no,

jo pèl carrer de Aragó
faré passar tots los trens.

Y ab la trompeta ¡oh ventura!
jo al vehinat avisaré:

vehinas de aquest carré,
apartéu las criaturas.